

אושר הצדק

א. 'לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלוקיך אשר תעשה לך', אשרה זו כידוע לנו היא אילן המוקדש לעבודה זרה, ויש להבין מה ענינו של זה אצל מזבח ה' שיש לאסור עליו, ואם נאמר ליטע אילן ולהקדישו לשמים, באמת מה רע יש בזה. הבנה בדבר זה תתקבל אחר שנבין מה משמעות האשרה אצל עובדי האלילים, או אז נדע להבחין במשמעותה השלילית של האשרה אצל עבודת ה'.

ב. אילן הפורח ומשגשג הוא סמל של כוחות הטבע המפריים את הבריאה ומטיבים עם הברואים. האלילות רואה את האלוהים רק בהשפעותיו על הטבע ואת הכוחות השונים בטבע כתוצרים של מציאות עליונה נסתרת. אשר על כן, נטעו הם אשרה המאשרת ומחזקת את תפיסתם לאלוה משפיע מפרה ומשגשג אצל מזבחותם, כדי שבפעילותם האלילית אליו במזבחות ומצבות, יגרמו לו להשפיע את אושרו עליהם בהכרח, מכח מציאותו ככוח מפרה המושפע מפעילות ארצית.

ג. לא כן חלק ישראל, אצל המזבח לא יטע את האשרה אלא את ליבו, המזבח לא יפעל אצל האלוקים מכח הכרחי, אך יפעל בלב האדם להכיר את חובתו בעולמו, ומשיפור מעשיו יתן לו האלוקים מרצונו את הרווחה והשפע. את השפעת מעשי האדם על אושרו ורווחתו רצתה האשרה להדחיק ואישרה אך את הזבח לכח הטבע, נרחיק מחשבה זו ממזבחותינו וניטע שם לבבינו לעשיית הטוב והישר.

ד. אצל הגוף הלאומי של כלל ישראל חשובה ביותר הכרה זו כי מעשים טובים הם אלו שיפרו וישגשו את שלומה ורווחתה של האומה. על כן נאמרה הלכה זו בפרשת שופטים, לומר לך כי הדאגה לצדק הציבורי היא שתדאג לאושרו של העם ולא הקמת אושרו בצד המזבח ללא דאגה לצדק, וכה אמרו חז"ל (סנהדרין ז:): 'כל המעמיד דיין על הציבור שאינו הגון כאילו נוטע אשרה בישראל, שנאמר שופטים ושוטרים תתן לך, וסמיך ליה לא תטע לך אשרה'.

מעוניין לקבל מאמרים בסגנון זה? K0548541508@gmail.com

אשמח לקבל תגובות והארות. אשמח אם תעביר למתעניינים. מנחם קלמן.